

НІ ЛЮДИ, НІ ТЕХНІКА ЖОДНОГО РАЗУ НЕ ПІДВЕЛИ

Володимир ЯРОШЕНКО

Як повідомив у одному зі своїх інтерв'ю засобам масової інформації начальник Державного департаменту – Адміністрації Зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення Андрій Сельський, однією з передумов стабілізації радіаційної обстановки в Зоні відчуження є надійний протипожежний захист її території, передусім лісових угідь

За словами Андрія Анатолійовича, найнебезпечнішими об'єктами в Зоні залишаються Чорнобильська АЕС, нафтобаза станції Янова, АТГ державного підприємства "Спеціалізована будівельна компанія"; АТГ ДСКП "Чорнобильська Пуща", 90 відселених сіл. Дуже велику пожежонебезпеку, особливо весняно-літнього періоду, становлять 1 200 га торфовищ у районі відселених сіл Іллінців, Буряківки, Зимовища, Вільчі, Поліського, Стеблів, Тарасів, Мартиновичів, Буда-Варовичів, Діброви, Рудні-Грезлянської.

Лісові масиви насичені сухою травою та лісовою підстилкою. Зважаючи на постійну загрозу їх займання, для гасіння лісових пожеж свого часу було створено чотири лісопожежні станції ДСКП "Чорнобильська Пуща" – у селах Рудні-Іллінецькій, Паришеві, Опачичах, Вільчі. А нині протипожежний захист Зони відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення здійснює Другий загін державної пожежної охорони ГУ МНС України в Київській області. До складу останнього входять, зокрема, ДПЧ-16 (м. Чорнобиль), ДПЧ-20 (м. Чорнобиль), ДПЧ-6 (смт

Поліське) та ДПЧ-14 у Вільчі. 2008 року та за період 2009-го пожежно-рятувальні підрозділи 40 разів виїжджали на гасіння пожеж. Ні люди, ні технічні засоби жодного разу не підвели.

Начальник Другого загону Володимир Кукос у бесіді з нашим кореспондентом повідомив, що основним завданням вогнеборців є забезпечення реалізації державної політики у сфері цивільного захисту населення й території від надзвичайних ситуацій, техногенної та пожежної безпеки, запобігання НС та їх ліквідація, чітка взаємодія з організаціями, підприємствами та установами Зони відчуження. Інженерно-інспекторський склад загону проводить комплексні пожежно-профілактичні відпрацювання населених пунктів Зони відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення, де є самосели.

Згідно з річним план-графіком, інспектори обстежують протипожежний стан особливо небезпечних об'єктів та об'єктів із масовим перебуванням людей, у тому числі з використанням гелікоптера. Вони постійно влаштовують пожежно-тактичні навчання з від-

працюванням координованих дій представників підприємств Зони та пожежно-рятувальної служби.

На підприємствах Зони відчуження працюють 11 пожежно-технічних комісій та 8 добровільних пожежних дружин. Разом із пожежниками вони проводять низку заходів із протипожежної пропаганди та агітації серед працівників та службовців, самоселів Зони відчуження. Передусім це лекції, бесіди, семінари, а також тематичні передачі по мережі місцевого (об'єктового) радіомовлення.

Андрій Комісаров – головний державний інспектор пожежного нагляду Зони відчуження, який пройшов шлях від начальника пожежного караулу до заступника начальника управління, – так доповнив свого начальника: "В Зоні є особлива категорія мешканців. Це так звані самопоселенці, тобто люди, які колись мешкали в тутешніх селах і відмовилися покинути власні домівки під час вимушеної евакуації 1986 року, або повернулися до них через певний час із тих чи інших причин. Ці люди, переважно похилого віку, мріють лише про одне – щоб їм не заважали дожити своє життя в рідних оселях.

Справжньою проблемою для

рятувальників стали щорічні наїзди родичів "на гробки". Справа в тому, що серед мешканців Поліського району здавна була поширеною досить дивна традиція – прибирати територію своїх поселень, у тому числі й цвинтарів, шляхом спалювання торішньої трави, листя, висохлого бур'яну тощо.

В інших регіонах України таких звичаїв, на щастя, немає, ось хіба що Кіровоградщина останнім часом робить спроби перейняти небезпечну естафету. Мабуть, не варто витрачати зайвих аргументів для переконання нормальної людини в тому, що такі дикунські методи "прибирання" докільля винятково небезпечні навіть за звичайних умов, а коли навколо радіація – просто злочинні.

(Початок. Закінчення на стор. 4)

Начальник Другого загону державної пожежної охорони ГУ МНС України в Київській області Володимир Кукос

НІ ЛЮДИ, НІ ТЕХНІКА ЖОДНОГО РАЗУ НЕ ПІДВЕЛИ

Андрій Комісаров –
головний державний
інспектор пожежного
нагляду Зони
відчуження

(Закінчення. Початок на стор.2)

Тому вогнеборці разом із міліцією систематично проводять рейди, перевірки, застосовують інші форми роботи з громадянами, аби переконати їх у необхідності запобігати підпалам. Одначе – палять! Так, наприклад, навесні 2006 року в одному з сіл бабуся-самоселка підпалаила торішню траву, а потім не змогла впоратися з вогнем і загинула, задихнувшись димом. Такі випадки трапляються ніби й не часто, приблизно раз на п'ять років, але від того вони не стають менш трагічними. Смерть завжди безглузда, а коли вона настає в такий спосіб – тричі безглузда.

Уявіть собі роботу вогнеборців, коли за шаленим полум'ям на них чигає ще страшніша небезпека – радіація! Що стосується власне Зони відчуження, тут теж мають місце певні проблеми, але вони не вичерпуються, на жаль, питаннями протипожежного захисту, котрий, до речі, на підприємствах і загалом у Чорнобилі організований за правилами. За цим пильно слідкують не тільки працівники пожежної служби, а й керівники підприємств. Все у них є, все утримується в належному порядку – вогнегасники, пожежні рукави, інші засоби поже-

жогасіння. Персонал навчений, систематично проходить відповідні інструктажі. На випадок пожежі кожен знає своє місце і свої дії. Проте не завжди у підприємств знаходяться кошти для здійснення протипожежних заходів.

Досить складна проблема – протипожежне облаштування лісів, яких у зоні багато. План таких заходів був

затверджений після великої пожежі 1992 року. За цей час лісові масиви зазнали значних змін, а до території Зони відчуження приєднали Поліський район, на котрий згаданий план не був розрахований. А цей район дуже непростий. Окрім згаданих "палієських" традицій його аборигенів, тут практично немає водойм, з котрих можна було б брати воду для гасіння пожеж. Протипожежне облаштування лісів району в повному обсязі не проводиться.

Щоб краще зрозуміти, як вдається організувати нормальну роботу й досягти найбільшої ефективності у справі запобігання пожежам, наш кореспондент відвідав у Чорнобилі Державну пожежну частину, що входить до складу загону. Необхідні пояснення надав **Олександр Боровський, заступник начальника загону з виховної роботи**. Він коротко розповів про підготовку вогнеборців до тієї нелегкої роботи, котра складає сенс їхньої служби. Адже попри всі зовнішні метаморфози, функції й завдання цієї частини залишилися незмінними: цивільний захист населення, охорона людського життя та здоров'я, пожежна безпека території Зони відчуження та державного майна. Загін – підрозділ першої категорії, таких в Україні більше немає.

Усі пожежники працюють за пайком, вахтовим методом: два тижні в частині, два – вдома. Тому й штат майже вдвічі більший, адже постійно на службі перебуває лише половина особового складу. Такий режим ніби й зручний, бо залишає вільний час для владнання особистих питань, але водночас він створює певні складнощі, передусім психологічного плану. Вахтовий метод не застосовується в інших пожежних частинах, там діє звичний режим чергування й резерву "доба-три".

Особовий склад мешкає в приміщеннях, розташованих безпосередньо на території частини. Чи задоволені пожежники своєю роботою і своїм побутом? На це питання кожен має власну відповідь, але безперечно одне: службу вони знають, а на її труднощі скаржитися не звикли. До того ж, в умовах кризи, коли з вибором професії й місця працевлаштування виникли певні складнощі, робота в державній пожежній частині є зовсім непоганим рішенням.

Сьогодні, коли підрозділ разом з усією країною переживає період реформування, до колективу влилося немало молоді. Звичайно ж, відбирали майбутніх пожежників за конкурсом, враховували все: стан здоров'я, освіту, психологічні особливості характеру. А найголовнішою вимогою до новобранців ставилася їхня свідомо готівність працювати в умовах Зони відчуження, тобто постійного підвищеного ризику.

За словами Олександра Боровського, на пожежі не буде можливості обмінюватися думками чи сперечатися – там усі дії підпорядковуються єдиній меті – здолати вогонь,

і то не "навалом", а чіткими діями кожного на своєму місці. Це досить складна наука, і вона не для слабкодушких. Щоб виховати із молодих новобранців справжніх вогнеборців, застосовуються різні методи – від, так би мовити, хрестоматійних, прописаних у підручниках та службових інструкціях, аж до вільного спілкування пожежників із "братами меншими", тобто звірятами, які знайшли собі притулок у "живому куточку". Тут є дрібні тварини, як прудкі єноти чи обережна лисичка, а є й більші, як чарівне оленятко Бембі, якого пожежники вигодували з рук дитячим харчуванням, або як кабан Боря, який просовує крізь ґрати свій писк, аби його почухали чи пригостили шматочком хліба.

Ці тварини вже стали настільки домашніми, що без людей не можуть. Можливо, колись гени далеких предків і покличуть їх у лісову пущу, але поки що звірята чудово почувуються серед людей, віддаючи їм свою любов і вірність, допомагаючи відновити душевну рівновагу після важкого чергування або недоречного листа з далекої домівки.

Ось така незвичайна пожежна частина є в Чорнобилі, а служать тут звичайні українські пожежники. Такими ж колись були ті, на чю честь споруджений пам'ятник перед будівлею Загону.

Маленька мешканка пожежної частини